

En fri dagsavis

 Sjefredaktør og administrerende direktør: **Amund Djuve**

Gresk demokrati

Avisen Klassekampen mener DN's analyse av den greske krisen har svakheter. «Grekerne fikk velge en ny kurs - og valgte Syriza. Hvis ordet demokrati skal bety noe, må EU respektere valget», skriver avisen på lederplass.

Dette er en ny definisjon av demokrati. Syriza fikk 36,3 av stemmene under valget i januar, og vant regjeringmakten etter å ha gitt dyre løfter. Klassekampen mener tydeligvis at skattebetalerne i andre europeiske land har en demokratisk plikt til å betale milliarder for å innfri Syrizas løfter om å avslutte kutt- og sparepolitikken. De folkevalgte lederne i alle de 18 andre eurolandene ser annerledes på saken.

At det kunne være økonomisk rasjonelt å gi grekerne lettere betingelser - statsgjelden på 177 prosent av bnp vil før eller siden bli kuttet - har demokratisk sett lite med saken å gjøre.

Ingen har tvunget grekerne til noe som helst. Skiftende regjeringer har bedt om og fått 240 milliarder euro i europeiske kriselån. Nå ønsker Syriza mer.

Långiverne stiller betingelser. Det er knapt unaturlig overfor landet som ifølge Transparency International er det mest korrupte i EU, og der anslagsvis 120 milliarder euro forsvant i skatteunndragelser og bestikkelser det første tiåret etter årtusenskiftet. Långiverne har ikke latt seg overbevise av statsminister Aleksis Tsipras' ulike planer for å rydde opp.

Det er muligens best for Hellas å trekke seg ut av eurosamarbeidet, og landet ser ut til å være på vei dit. I første runde vil dette neppe gjøre livet lettere for grekere flest. Landet vil stadig desperat trenge penger. Långiverne vil ikke stå i kø. Men greske politikere vil slippe ydmykende instruksjoner og kontroll fra Brussel, Washington og Frankfurt.

Det er mulig for land å løfte seg selv, slik kriselandet Island har vist. Etter syv år med kutt, sparing og stram regulering varslet mandag den islandske regjeringen lovforslag om å avvikle valutakontrollen.

Om dette er en oppskrift som vil passe i Hellas, må være opp til grekernes egne folkevalgte å vurdere. Det er slik demokratier fungerer.

Se også side 30

Mediestøy

For å unngå trafikkstøy, er selvsagt det beste rådet å ikke bo i et trafikkert område, opplyser VG, og oppgir «Norsk forening mot støy» som kilde.

Uten gode kilder ville mediene vært fortapte.

Featureredaktør: Gry Egenes
Nyhetsredaktør: Tor M. Nondal
Politisk redaktør: Kjetil B. Alstadheim
Produksjonsredaktør: Bjarne Dramdal Erichsen
Utviklingsredaktør: Trond Sundnes
Utgift av: Dagens Næringsliv A/S
Grunnlagt av: Magnus Andersen i 1889

Meninger

Forklaringsproblem

Når politikere legger «alt til rette», betyr det at noen får en regning i posten.

Statens energiselskap setter det politiske Norge i forlegenhet, tordnet tidligere olje- og energiminister Ola Borten Moe i helgen.

Forlegenheten består ifølge Borten Moe i at politikere som har gjort alt for at det skal lønne seg å bygge ut vindmøller i Norge, i forrige uke ble belønnet med at Statkraft skrotet den planlagte gigantinvesteringen i vindkraft på Fosen og i Snillfjord i Trøndelag.

Statkraft har nå et forklaringsproblem, fastslår Arbeiderpartiets Terje Aasland overfor Klassekampen.

Det ser riktignok litt pussig ut at Statkraft, som ifjor fikk tilført ti milliarder kroner i ny egenkapital for blant annet å investere mer i vindkraft, nå sier at dette ikke er lønnsomt likevel. Men forklaringsproblemet ville vært adskillig større dersom det brukte milliarder av skattebetalernes penger på ulønnsomme investeringer.

Men nå vil det ikke bli noe mer vindkraftutbygging i Norge, innvender Borten Moe og andre politikere. I stedet vil utbyggingen bli lagt til Sverige som Norge har et felles sertifikatmarked med. Javel.

Spørsmålet er hvorfor det skulle være noe mål å få mer av denne utbyggingen i Norge når vindkraften, selv med de subsidiene som ligger i de grønne sertifikatene, er ulønnsom.

Jo, sier Statkrafts kritikere, det er fordi norske strømkunder betaler milliarder av kroner for grønne sertifikater. Basert på dagens sertifikatpriser vil det frem til 2035 koste strømkundene den nette sum av 48 milliarder kroner. Uten vindmøller på Fosen eller andre steder vil jo disse

På innsiden Bård Bjerkholt

pengene være bortkastet. Norske kunder betaler, men pengene går til Sverige.

Det er her det begynner å bli vanskelig å følge logikken til Borten Moe og andre politikere som beklager Statkrafts avgjørelse.

Siden norske strømkunder er pålagt å subsidiere utbygging av fornybar kraft, hvilket i seg selv er en tvilsom måte å få ned utslipp av klimagasser på, bør altså staten bygge ulønnsomme vindmøller i tillegg?

Noe av poenget med sertifikatordningen er at markedet skal avgjøre hvor kraften bygges ut. Når markedet bestemmer, bygges kraften ut der den er mest lønnsom. Hvis svenske investorer av en eller annen grunn har lavere avkastningskrav enn Statkraft, hvorfor ikke la dem få

bygge vindmøller? Så slipper vi i det minste å rasere norsk natur.

Ordningen med grønne sertifikater, som ble innført i 2012, pålegger strømkundene å betale en avgift som går til utbyggere av ny fornybar kraft. Bakgrunnen er et ønske fra EU om mer ren fornybar kraft og mindre skitten fossil kraft.

En forutsigbar virkning av sertifikatene er at de gir lavere produsentpris på elektrisk kraft. I Norge rammer det paradoksal nok eiere av tradisjonelle vannkraftverk som nettopp produserer fornybar kraft. Siden kraftselskapene for en stor del eies av det offentlige, sendes regningen videre til landets innbyggere som, når kraftinntektene svikter, får valget mellom å betale mer skatt eller leve med et dårligere tilbud av offentlige tjenester.

Så kan en håpe at denne kostnaden oppveies av at økt eksport av norsk, fornybar kraft til resten av Europa erstatter kraft basert på kull eller annen fossil energi.

Det er imidlertid høyst usikkert.

I en studie fra 2009 publisert av Statistisk sentralbyrå viser for eksempel forskerne Christoph Böhringer og Knut Einar Rosendahl at kombinasjonen av grønne sertifikater og kvotemarked stimulerer kullkraft på bekostning av gasskraft.

Så politikere har lagt alt til rette. Men mer sikkert enn at verden blir så mye grønnere, er at noen får en regning i posten.

Muligens er det ikke Statkraft som sitter igjen med det største forklaringsproblemet.

Bård Bjerkholt er kommentator i Dagens Næringsliv
 bard.bjerkholt@dn.no

Se også side 12

Heretter skal utbygging av vindkraft legges til Sverige, mener flere norske politikere. Her fra Stamåsen vindpark i Nord-Sverige. Foto: Torbjörn Bergkvist/Statkraft

Hvis svenske investorer av en eller annen grunn har lavere avkastningskrav enn Statkraft, hvorfor ikke la dem få bygge vindmøller?

Må ha en veldig god forklaring

Det skal mye til for Statkraft-styret å gjenopprette tilliten etter beslutningen om å droppe all vindkraft i Norden, mener Høyres Gunnar Gundersen.

KRAFT

Ida Grieg Riisnæs Oslo

- Vi kan ikke se hva som har endret seg siden Stortinget ga Statkraft en hastebehandling som ga selskapet ti milliarder kroner før jul, sier Gunnar Gundersen (H), som er nestleder i næringskomiteen på Stortinget og regnes som tett på næringsminister Monica Mæland (H).

- Styret må ha en veldig god forklaring for å få tillit videre. Det har vært farlig nær å villede Stortinget, og det brenner et blått lys dersom de ikke kan påvise at det har skjedd noe vesentlig siden desember ifjor som det ikke hadde oversikt over da. At prisene er lave og investeringene høye, har vært kjent lenge, sier Gundersen.

Inntil Statkrafts styre har levert sin forklaring til næringsminister Monica Mæland, trolig i løpet av få dager, vil Gundersen avvente.

- Men dette er en rimelig spesiell og alvorlig sak.

Skuffet partner

For TrønderEnergi, som har vært partner i Fosen-prosjektet, kom Statkrafts beslutning både som en overraskelse og stor skuffelse sist torsdag.

Elsertifikater

- Avtale mellom Sverige og Norge skal gi 26,4 TWh ny fornybar kraft før 2020. Svenskene vil utvide med to TWh til
- Skal gi Norge en fornybar andel på 67,5 prosent, i tråd med EU-avtale.
- Svenske og norske strømkunder betaler regningen 50/50 via strømgjengen uavhengig av hvor kraften bygges.
- Vil koste norske strømkunder 48 mrd. kr fra 2012 til 2035 basert på dagens sertifikatpriser.
- Svenskene nærmer seg 10 TWh vindkraft, i Norge er det bygd ut under 0,2 TWh.

- Vi har god innsikt i Fosen-prosjektet som vi mener er et godt prosjekt. Ut ifra våre prisforventninger og vårt avkastningskrav, vil det være lønnsomt, sier Ståle Gjersvold, konsernsjef i TrønderEnergi.

Han har ikke fått noen forklaring fra Statkraft utover den offisielle.

- Alle gjør sine beregninger, og vi har ikke krav på å få innsikt i hvordan Statkraft gjør sine beregninger, sier Gjersvold.

Flate priser

Siden stortingsvedtaket i desember har de fremtidige kraftprisene frem mot 2020 vært flate, og kanskje steget noe. Det skyldes særlig at svenskene varslet at de vil fremskynde nedstengning av sin kjernekraft med syv år, ifølge Andreas Myhre, direktør i LOS Energi, som selger kraft til bedriftsmarkedet.

- Vi har nå de laveste prisene i kraftmarkedet på 13 år, og prisene forventes å stige sakte, men sikkert frem til 2020, når det finske kjernekraftverket skal komme i drift. Etter 2020 er det stor usikkerhet rundt kraftprisene, men markedet tror nå på en videre stigning til 2025, sier Myhre.

Har tillit

Frps Øyvind Korsberg, som også er nestleder i næringskomiteen, deler ikke Gundersens syn.

- Jeg ser ikke noe grunnlag for å si at Statkraft har forledet Stortinget. Statkraft skal være en kommersiell og profesjonell aktør i kraftmarkedet og fremstår også som det. Før jul var det nødvendig å gi Statkraft større økonomiske muskler. At det skrinlegger planene på Fosen endrer ingenting. Statkraft skal være en robust og sterk aktør for å kunne gjøre gode investeringer i Norge og ute, sier Korsberg.

Da Stortinget før jul vedtok å øke egenkapitalen til Statkraft med ti milliarder kroner, var det med utsikter til planlagte investeringer på 60 milliarder kroner, hvorav vindkraft i Trøndelag utgjorde 8 milliarder kroner.

DN fikk ikke tak i Statkraft-styreleder Olav Fjell mandag ettermiddag. Før helgen sa Fjell til DN at det er en svært grundig analyse av fremtidige priser i særlig kraftmarkedet, men også i elsertifikatene, som er årsaken til at Statkraft legger ned sine vindkraftprosjekter i Trøndelag, på Fosen og i Snillfjord. Han ville da ikke gå inn på hvor mye lavere prisene nå ser ut i forhold til hvordan de så ut før jul.

ida.riisnas@dn.no

Gunnar Gundersen (H) mener Statkrafts styre har vært farlig nær ved å villede Stortinget. Foto: Thomas Haugersveen

Prisene har falt

Statkraft har lagt ned prosjektet på Fosen fordi inntektene til vindkraftparkene, kraft- og sertifikatprisene, ble for lave til å gi lønnsomhet.

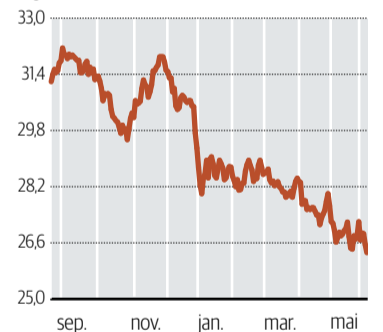
Kraftprisene bestemmes av en rekke forhold som nedbør, temperatur, kraftproduksjon i Norden og utenfor, prisen på CO₂-kvoter, prisen på olje, gass og kull.

Grafen viser markedets forventning til kraft- og sertifikatpris for neste år, og viser et samlet fall på 20 prosent siden september i fjor, og ti prosent siden nyttår. Statkrafts beregninger går mange år frem i tid.

El-sertifikat 2016

Nordisk kraft 2016

Forventet pris siden september 2014

2015 DN grafikk

NEWSEC

THE FULL SERVICE PROPERTY HOUSE

OXER
EIENDOM

Jan W. Roll
+47 90 53 33 69
jr@newsec.no

Bent Roar Ekse
+47 93 49 20 55
be@newsec.no

ASKER

DRENGSRUDBEKKEN 5-11

5-18.000 KVM

- Et unikt signaturbygg skal bygges i Asker.

- Planlagt byggestart våren 2016
- Ca. 18 000 kvm BRA kontor. Etasjeplan på ca. 2.400 kvm med fleksibel oppdeling
- Huset vil bli et kontorbygg med fellesfasiliteter som kantine, kaffebar, resepsjon, shuttlebuss, treningssenter, takterrasse med fantastisk utsikt og hyggelige sosiale soner
- Breeam sertifisering
- Unik profilering mot E18